

17 ביולי 2025

ד ח ו פ

לכבוד

תנ"צ ערן לוי

מפקד מג"ב עוטף ירושלים

בדוא"ל ובפקס

שלום רב,

הנדון: שינוי דפוסי הבידוק לתלמידים ולאנשים עם מוגבלות במחסום מחנה פליטים שועפאט

חודשיים בלבד מאז פנייתנו הקודמת בנושא אנו נאלצים לפנות אליך שוב, בדחיפות, בדרישה להשיב את דפוס הבידוק לתלמידים, לילדים ולאנשים עם מוגבלות שחוצים המחסום לזה שנהג מאז הקמת גדר ההפרדה. הבדיקה הפרטנית שמתבצעת בימים האחרונים של תעודות הלידה של כל ילד וילד שיוצא מהשכונה בהסעות, לרבות תלמידי החינוך המיוחד, והדרישה שאנשים עם מוגבלויות ירדו מהאוטובוסים לבידוק, אינה סבירה באופן קיצוני, סותרת הסכמים אשר אושרו בבג"ץ ובעיקר מעידה על אטימות ניכרת, אדישות ושימוש פסול בכוח.

עוד נדרוש ששלושת המסלולים למעבר כלי רכב במחסום ייפתחו כולם בשעות הבוקר המוקדמות, כשהתושבים יוצאים לעבודתם.

נפרט.

1. לפני מספר ימים הוצבו במחסום מחנה פליטים שועפאט מחסומים, שאינם מאפשרים מעבר ממסלול התחבורה הציבורית למסלולי כלי הרכב הרגילים. המסלולים הוצבו במקום חרף הסכמות עם התושבים, לפיהן הסעות תלמידים שנתקלות בעומס בנתיב התחבורה הציבורית עוברות למסלול כלי הרכב ומקבלות קדימות בו. התנאי לסיכום זה היה שהמעבר ממסלול למסלול יתבצע בסיוע סדרן, המנווט את התנועה ומוודא שהמעבר מתבצע בבטחה. ואכן, מדי בוקר מתייצב במחסום סדרן עובד עירייה, המלווה את התלמידים שעולים לרכבי ההסעה, בודק שעלו על ההסעה הנכונה ומוודא שההסעות יוצאות לצדו המערבי של המחסום בבטחה וללא הפרעה.

2. הסכמות אלה בין מפקדי מג"ב עוטף ירושלים לתושבים נוהגות שנים ארוכות, מאז הושלמה בניית הגדר בשנת 2005, ומטרתן היא למנוע את עיכובן של הסעות התלמידים אשר עושים את דרכם למוסדות החינוך בעיר. זה המצב אף בחודשי הקיץ, בהם תלמידי החינוך המיוחד ממשיכים ללמוד ומאות רבות של תלמידים יוצאים מדי בוקר לקייטנות.

3. זה אינו השינוי היחיד שהונהג לאחרונה במחסום. במקביל להצבת המחסומים החלו שוטרים לעלות לרכבי הסעות התלמידים, לעבור בין הילדים, לדרוש שיציגו תעודות לידה ולבדוק אותן אחת אחת. בחודשי הקיץ עוברים במחסום כ-1,000 תלמידים מדי יום. דרישת הבידוק החדשה גורפת, ואינה פוסחת על אף ילד, קטן כגדול, לרבות תלמידי החינוך המיוחד.

4. אם לא די באלה, בימים האחרונים אף סורבה יציאתם מהמחסום של תלמידים שיצאו מהשכונות בתחבורה ציבורית, למרות שהציגו תעודות לידה. בשלושת הימים האחרונים הורו שוטרי מג"ב הפועלים במחסום לתלמידים רבים להסתובב ולחזור לביתם. לכך נלווית דרישה חדשה נוספת מנוסעי התחבורה הציבורית: אנשים עם מוגבלות, שעד עתה הותר להם להישאר באוטובוס ולא לרדת לבידוק, נדרשים עתה לרדת ממנו, לעמוד בתור, ולעבור בידוק מלא. רק אתמול הורדו מהאוטובוס שעשה דרכו לירושלים אדם עיוור ואיש קטוע רגל.
5. ועוד. כבר שבוע שמסלולי כלי הרכב במחסום פועלים במתכונת מצומצמת. עד הבוקר נפתח רק מסלול אחד מתוך שלושה שנועדו למעבר כלי רכב בשעות הבוקר המוקדמות, אף שבשעות אלה יוצאים רבבות תושבים לעבודתם. הבוקר נפתחו שני מסלולים אך ב-7:30 נסגר אחד מהם שוב, ותור מכוניות אימתני הצטבר בדרך למחסום.
6. פניות שערכו התושבים למפקד המחסום ולנציגי מג"ב עוטף ירושלים בניסיון להבין מה פשר השינויים שחלו במתכונת הבידוק והמעבר במחסום של תלמידים ואנשים עם מוגבלות, ומדוע לא מתאפשרת תנועת כלי רכב תקינה בו, לא נענו. ונזכיר, בשכונות מחנה הפליטים שועפאט – ראס חמיס, ראס שחאדה דחיית א-סלאם ושכונת המחנה עצמו – מתגוררים רבבות תושבי קבע ואזרחים, שנתקעו שלא בטובתם מעבר לגדר ההפרדה.
7. כאמור בפתח הדברים, רק לפני חודשיים, ב-18.5.2025, נאלצנו לפנות אליך בדרישה שתורה למפקדי מחסום מחנה פליטים שועפאט לאפשר לתלמידים תושבי מחנה הפליטים והשכונות הסמוכות לו לצאת למוסדות החינוך בירושלים, ללא שיידרשו לרדת מההסעות ולעבור דרך מסלול הבדיקה הרגלי. הזכרנו אז, כפי שאנו שבים ומדגישים עתה, שדפוס מעבר הסעות התלמידים במחסום, לפיו שוטר עולה לרכב ההסעה רק כשמתעורר חשד כלשהו, אושר בבג"ץ (בג"ץ 300/17 חברת האוטובוסים טור ענאתא נ' המשרד לביטחון פנים (5.2.2018)).
8. יום לאחר פנייתנו, ב-19.5.2027, קיבלנו מכתב שהפנה נצי"מ חן ירחמיאל, סממ"ר עוטף ירושלים, ליועמ"ש קבת"צ מג"ב. נצי"מ ירחמיאל כתב כי כבר לפני מספר שנים, ובמטרה להקל על תלמידים, אישר מג"ד אדומים שאוטובוסים של תלמידים ואנשים עם מוגבלויות יעברו דרך המחסום ללא בידוק. הוא הוסיף כי דרישת הבדיקה עליה קבלנו נבעה מאי הבנה. ואכן, בעקבות פניה זו המשיכו הסעות התלמידים לעבור במחסום ללא בידוק, תוך שהן עוברות ממסלול הנת"צ למסלול כלי הרכב שעה שנתיב התחבורה הציבורית עמוס. כך יש להורות אף עתה.
- בשל האמור לעיל, נצפה כי תנחה לאלתר את מפקדי המחסום להתיר להסעות תלמידים לעבור ללא בידוק, ולאפשר להן לנווט בין הנתיבים השונים בשעות העומס. עוד נצפה כי אנשים עם מוגבלויות לא יידרשו לרדת מהאוטובוסים לבידוק, כי תלמידים הנוסעים בתחבורה ציבורית לא יורדו מהאוטובוסים ושמסלולי היציאה לכלי רכב ייפתחו במלואם בשעות הבוקר.
- נודה למענה דחוף על מנת לשקול את המשך צעדינו.

בברכה,

טל חסין, עו"ד